

TÄNNEKE

1979

NR. 9

KAS MA OLEN JUBA SUUR?

Rain ja Mart on vennad. 1. septembrist peale käib Rain koolis. Marti ootab ees veel kolm lasteaiaaastat. Esimesse klassi minek on tähtis sündmus nii kooliminejale kui kojujääjale. Sellepärast sai poistele kõigepealt selgeks, mida nad pärast esimest koolipäeva teha ei tohi.

Rain teadis, et ei tohi

nii ulakas olla kui Toots, istudes jalgu pingi peale tõmmata, lauaplaadile sodida, närimiskummit tunni ajal suhu pista, koolitükke lohakalt teha, võtit koju unustada.

Mardile öeldi, et ta ei tohi venda kodus õppimise ajal segada. Muu elu läheb temal vana viisi.

Rain arvas, et koolipoisielu on palju põnevam kui lasteaiajütsi oma. Ta soovis, et

kui kellelgi on sünnipäev, tunde polekski, vahetunnis võiks nalja teha ja joosta, saaks oktoobrilapseks hakata, sest nemad käivad matkal.

Rain uskus, et nüüd on ta suur küll ja läheb pärast kooli poest süüa ostma.

Mart lausus, et küllap nad emaga lähevad vennale kooli vastu, sest ega Rain üksi või veel koju tulla.

Mart lootis, et vennal nii palju aega ikka jääb, et kordki päevas laua all laeva mängida.

Rain aga läheb rõõmuga kooli. Ühte «tohib» ta juba teab.

See on: tohib hästi hakkaja olla. Ülejäänud «tohib», mis päev päeva järel selgeks saavad, ongi need, mis koolielu huvitavaks ja põnevaks teevad.

VIIVI VARIKSAAR

LEELO TUNGAL

VAHETUND

Vahetund on lahe tund,
tahe tund ja mahe tund.
Tulgu taevast rahet, lund,
olgu väljas jahe tund —
meil on mahe vahetund!
Aknast nüüd võib vahtida,
pikka patsi jahtida,
teha salamahti ta
lehviotsad lahti ja
sellepärast sõnelda,
tülitseda mõnega,
reegli vastu kõnelda:
Vargsi öelda «varksi» (kõh-ka),
«kärbсед» jälle kõva põh-ka...
õpetaja nüüd ei õhka!
Olgu peale vahetund
mahe tund ja lahe tund —
mitte mingi kahe-tund!

UKRAINA KIRJANIK
MIHHAILO STELMAHH

NASTJA ON NÜÜD KOOLILAPS

Haned teel on lõunamaale,
ilmgi sügisene näib.
Meie Nastjakene juba
esimeses klassis käib.
Äkki kooliteel ta peatub —
jänes seisab otse ees!
Ja just täpselt sama jänes,
kes on aabitsaski sees!
Leevikesed siutsti-säutsti
söövad marju punaseid.
Imestades mõtleb Nastja:
«Aabitsas miks pole teid?»
Ei tal koolist koju jõudes
ole aega puhata,
tiik ja linnud — kui neid pole! —
vaja joonistada ka!

Tõlkinud INGVAR LUHAÄÄR
С «Барвинок», 1978.

Illustreerinud EDGAR VALTER

Liftipoiss Carlo

Täna on Carlo suurpäev. Esimest korda sai ta selga ilusa tumesinise kuldkantide ja läikivate nõopidega kuue. Ja Carlol on kingad, päris uued, peeglina helkivad. Carlo särab ka ise üleni: tõmmukas näos sädelevad tumepruunid silmad ja naeratus laseb paista hambapärleid. Carlol on töö! Tõsi küll, esialgu ei saa ta palka, see jääb riiete ja kingade eest pere-mehele. Aga Carlo saab kõhu täis. Võib-olla õnnestub midagi taskussegi panna, õed ja vennad on rõõmsad iga palukese üle. Säravalt naeratades vajutab Carlo lifti nuppudele. Tal on ilusad pikad muusikusõrmed.

Kas Carlo ei peaks koolis käima?

Naeratus liftipoisi näol kustub.

Carlo käis. Kaks aastat. Carlo oskab lugeda, natuke kirjutada ja arvutada.

Kas Carlo ei tahaks rohkem õppida? Keeli, maateadust, ajalugu, keemiat?

Carlo loodab siin liftis turiste sõidutades pisut keeli õppida. Kooli peale ei saa ta praegu mõelda. Kes ostaks Carlole õpikud, kooliriided, kes annaks süüa, kes aitaks emal lapsi kasvatada?

Ainult võõras võib nii naljakalt öelda: keemia, ajalugu ja muu selline poisile, kelle kodu põõningul, kel on viis öde ja venda, haiglane ema ning kelle isal pole tööd.

Võib-olla saab Carlo tulevikus aknapesijaks, kui tal õnne on. Võib-olla hakkab apelsinikaste tassima, kui kosub ja kasvab. Kui muud üle ei jää, ehk võetakse nõudepesijaks. Carlo lepib hädakorral sellegagi. See on ikkagi töö, see on natuke süüa ja mõni riidehilp.

Nii rääkis Itaalias Palermo linna ühe hotelli liftipoiss Carlo. Ta tuleb tööle hommikul kell viis ja peab sõitma liftiga üles-alla öhtul kella kümneni. Vaevalt jalul seisies läheb ta koju, et homme taas sõita üles-alla, üles-alla. Carlo on kümneaastane ja üles-alla kihutav kast on nüüd tema kool, tema elu, tema maailm.

JUTA RENZER

Väike jõgi

Kord tuli üks väike jõgi suure jooksuga mäekülge mööda alla. Vull-vull-vull laulis ta kivide vahel teed otsides. Vull-vull-vull. «Kuhu sa nii kiirustad!» küsis must-rästas puuksalt. «Peatu veidikeseks, aja minuga juttu. Ma tahan teada, mis kasvab päris mäetipul.»

«Ainult rohi! Ainult rohi!» hüüdis jõgi. «Muud ei kasva seal midagi. Ja kuhu lähen, seda ei tea ma sulle kahjuks küll öelda. Seda ma alles tahan teada saada. Huvasti!» Nii ta läks vull-vull-vull.

Siis kõnetas meie väikest jõge niidul rohtu sööv lammas: «Kuhu sa nii kiirustad! Kas oled juba tulnud pika tee! Peatu natukeseks, ajame juttu!» «Pika tee, pika tee!» hüüdis jõgi, «kuhu lähen, seda ei tea ma aga isegi. Seda ma alles tahan teada saada. Huvasti!» Nii ta läks vull-vull-vull, kuni jõudis mäejalamile. Seal nägi ta inimest töötamas ja lapsi mängimas.

«Kust sa tuled ja kuhu lähed!» pärisid lapsed.

«Ma tulen mäetipust, aga kuhu lähen, seda ei tea ma isegi. Seda ma alles tahan teada saada. Huvasti!» Nii ta läks vull-vull-vull. Varsti kohtas ta teisi jõgesid ja kõik nad kiirustasid. «Ühineme,» ütlesid nad, «niiviisi võime saada üheks suureks jõeks.»

Edasi ja edasi, mööda küladest ja linnadest kiirustasid jõed, kuni jõudsid oma rännaku lõppsihini. Mis see oli! Muidugi meri, suur ilus meri! Nii said kõik väikesed jõekesed teada, kuhu nad olid kiirustanud.

«Siin me lõpuks oleme ja siia kuulume,» ütlesid nad, ja nende hääl sulas ühte lainete lauluga. Kui sa tahad teada, kuidas see kõlas, pead võtma suure merekarbi, hoidma seda kõrva juures ja kuulatama pingsalt. Nii võid ka sina kuulda mere laulu.

Tõlkinud
INGVAR LUHAÄÄR

Illustreerinud
VIRVE KOTKAS

EMA NÄEB KÕIKE

Pireti ema töölaual heliseb telefon.

«Ema, kas sina kuuled?» küsib Piret nutuselt.

Ema ehmub: «Mis juhtunud on?»

«Täna ma kooli ei lähe. Meil on võimlemistund.

Otsisin kogu hommiku oma võimlemisriideid, aga ei leidnud. Jälle oled sa minu asjad kuhugi pannud.»

Ema hääl on rahulik.

«Võta, palun, oma spordipüksid ja spordisärk sealt, kuhu sa nad viimati torkasid.»

«Panin spordiriided kappi. Nüüd neid seal ei ole. Sinu kapis ei ole. Vannitoa otsisin läbi. Kusagil ei ole.»

«Tuleta hästi meelde, kuhu sa ise oma riided jätsid,» soovitab ema.

«Ma ei tea. Ma ei mäleta.»

Ema ohkab: «Võta võimlemisriided oma toast kapi alt. Nüüd aga lõpetame. Mul on kiire töö.»
Veidi aja pärast heliseb telefon uuesti.

«Siin Piret. Ema, kuidas sa ikka teadsid, et riided kapi all olid? Kas sa näed ka läbi telefoni?»

KILPKONNA TARKUS

Ükskord tuli mister Kilpkonnale hea mõte: «Kui õige võtaks kõrvitskannu ja topiks sinna kogu maailma tarkuse. Aga kannu viiks kõrge puu latva, et keegi kätte ei saaks. Vaataks siis, mismoodi see maailm välja näeb, kui ta oma tarkusest on ilma jäänud.»

Ei hakanud mister Kilpkonn pikalt arutama. Asus kohe agaralt asja kallale, käis mööda maailma ringi, kogus tarkust ja surus selle suurde kõrvitskannu.

Ühel ilusal päeval tundus talle, et kogu maailma tarkus on nüüd tema kõrvitsas koos. Mister Kilpkonn sidus kannule nööri ümber, riputas selle endale kaela ja hakkas puu otsa ronima. Oli see alles raske ronimine! Kõrvitskann segas kogu aeg.

Inimene läks juhtumisi mööda, märkas mister Kilpkonna.

«Mis sa teed, mister Kilpkonn?» küsis inimene.

«Eks sa näed, et tahan selle kõrvitskannu puu latva viia.»

«Kinnita siis kann turjale, niiviisi on sul palju kergem ronida,» andis inimene nõu.

Mister Kilpkonn võttis nõu kuulda ja jõudis nüüd kähku puulatva. Ta tahtis juba kõrvitskannu oksa külge siduda, kui jäi äkki mõtlema: «Kuidas siis nii? Tuleb välja, et maailmas peab veel tarkust leiduma. Inimene ei oleks saanud muidu tarka nõu anda.»

Vihastas mister Kilpkonn ja virutas tarkust täis kõrvitskannu tükkideks.

Ümber jutustanud
JAAN RANNAP

Viisakas laps

On tädi Riina meie emal jälle külas.
Võileivad vorstiga ja küpsised neil laual.
Pead koos nad sosistavad omavahel kaua.
Ja mina viisakalt pean pidama end ülal.

Ei tohi olla lennukite undamist,
ei auto käivitamist, ei ühtki võrinat,
ja ometi mu sees on tuhat põrinat,
ma tunnen endas häälte ründamist.

On tädi Riinasid täis äkki terve tuba,
mu ema silmad kaovad ära Riinadesse
ning jätavad mind rahulikult piinadesse.
See vastik vaikus, mis mul mängida ei luba.

Ma olen solvunud. Mul silma kipub pisar.
Miks tahab tädi Riina, et ma nurka poeksin
ja seal siis omaette loeksin, loeksin, loeksin?
Ma enam tagasi ei tõrju endas kisa.

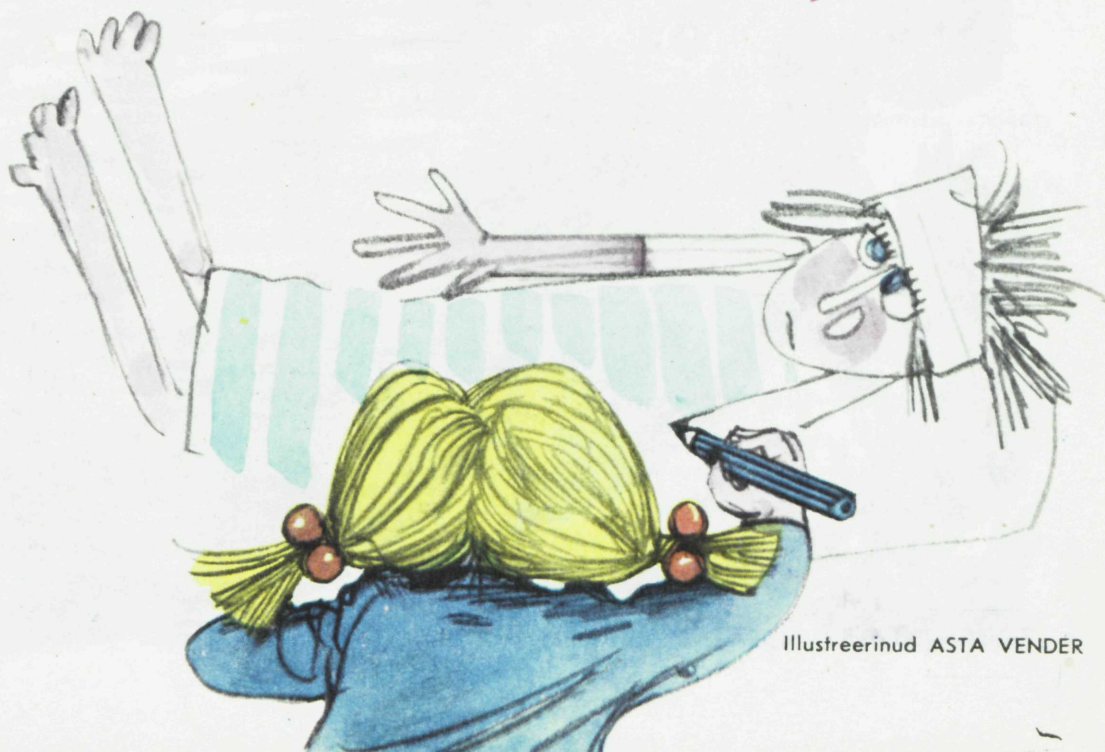

Teatrielamus

Ma olen teatris. Ema ostab kava.
Siis lähme suurde ruumi, kus on lava.
Kõik lapsed jooksevad seal naerupõsiselt.
Ka mina ümber saali torman ringi,
kuid ema keelab mind ja küsib tõsiselt:
«Mis saab, kui ükski laps ei püsi pingil?»
Ma istun paigal, aga kihelema
nüüd hakkab õlg ja mina nihelema.
Saal pimeneb. Eesriie tõuseb üles.
Kõik emad-isad lagistavad naerda.
Suur selg mu ees. Nüüd olen ema süles
ja hästi näen, kuid ikka pole naerda.
Ma küsin emalt: «Miks sa naerad, ema?» —
«Tšš!» ütleb tema. Vaikida mind käsib.
Ma hakkam veelgi rohkem nihelema,
siis haigutan ja lõpuks ära väsin.

Kiri kass Arturile

«Oh, küll on laps! Tal ikka midagi on viga!»
«Mul pole viga, ema, mul on ainult igav,
sest kui sul poleks täna hirmsat peavalu,
siis oleks rõõmus ma, su pea mu vilet taluks.
Kuid pole viga, nüüd ma hakkam joonistama
kass Arturile pilti, kuidas sina voodis lamad
ja küsin Arturilt, kas tema armastab ema
siis lubab vilistada, kui on igav temal,
ja mida mängib ta, kui emal peavalu,
või läheb Artur lihtsalt ära ema jalust».

Illustreerinud ASTA VENDER

Siilipere

See oli möödunud sügisel, kui õues agaralt toimetavat siili märkasime. Loom rapsis rohukõrsi — need rippusid tal nagu vuntsid kahel pool suud. Kui vuntsid juba üsna paksud, puges ta maja alla õhuauku. Ilmselt valmistus ta maja all talve veetma.

Selle aasta juunikuus hakkas pöranda alt imelikke hääli kostma — nagu röhiks pöranda all siga. Lärm kestis mõne minuti. Möödus mõni nädal ja ühel juulikuu õhtupoolikul ilmus maja alt õuele pisike siilipoeg. Nina uudishimulikult püsti, uuris ta ümbrust. Kui ta lähedale asetati piimatass, võttis ta kohe suuna sellele. Algul krapsas siilipoeg hammastega tassi servast.

Nina sai piimaseks. Siilike turtsatas. Edasi läks kõik nagu vaja. Varsti limpsis külaline agaralt piima.

Kui kõht täis, asus siilipoeg ümbrust uurima. Väikse kivi leidnud, proovis ta seda hambaga. Inimesi ei kartnud ta üldse — naksas sõrmest ja kinganinast, kui need talle ette seati. Kõik augukesed ja praod maja vundamendis uuris ta hoolega läbi ja läks alles hilja õhtul maja alla tagasi.

Järgmisel hommikul oli õuel juba kuus väikest siili. Kaks neist söid kõhud täis ja läksid pessa tagasi. Ülejäänud jalutasid mitu tundi ringi. Kõige julgem, kuues siilike, aga ei mõelnudki pessa tagasiminekuale. Käitumiselt tuletas ta meelde kassi-

poega. Kui tema ees veeti kuiva oksakest krobiseva lehekesega, ajas ta seda taga; kui oksa maast veidi kergitati, püüdis ta isegi üles hüpata. See tuli tal väga kohnakalt välja. Kui oks tema ees peatus, hüppas ta hammastega sellesse kinni.

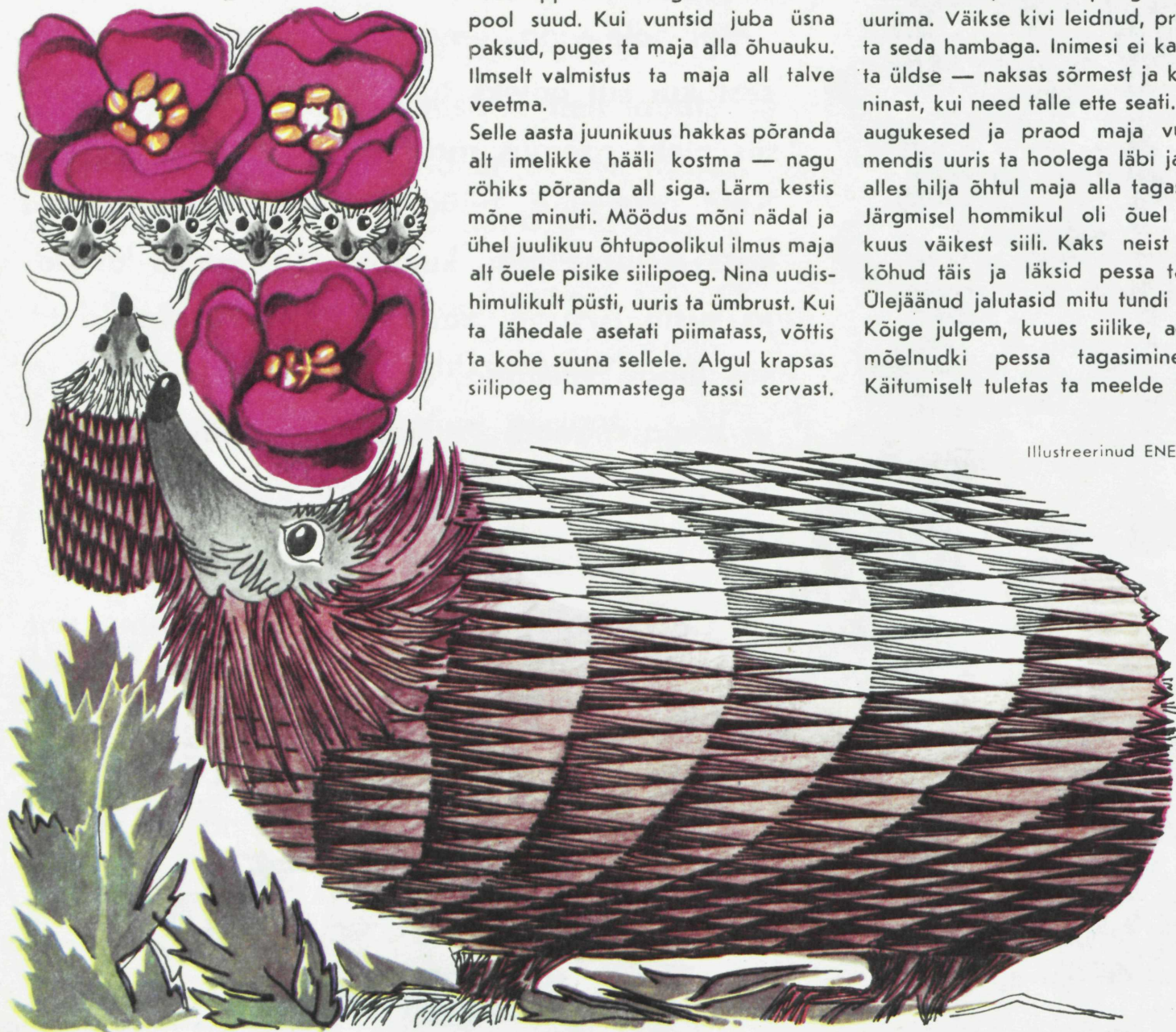
Väga meeldis talle, kui teda sõrmega nina pealt silitati. Siis tuli ta ikka lähemale ja lähemale ning väike ninake kerkis järjest kõrgemale.

Maja asus maantee ääres. Mõne meetri kaugusel kohast, kus siilipojad jalutasid, vurasid mööda suured veoautod, mis maapinna vappuma panid. Siiliema ilmselt taipas ohtu.

Kord hakkas ta ühe poja ümber käima ja teda nuusutama. Vahtevahel pani ta pojaga ninad kokku. Kõrvaltvaatajaile näis, nagu ajaks ta pojaga salajuttu. Siis hakkas suur siil üle õue minema. Lai ja lame nagu okkiline pörandaleiva päts, läks ta paar sammu ja vaatas tagasi. Läks jälle paar sammu ja vaatas uuesti tagasi. Poeg sibas emale järele. Varsti kadusid nad tihedasse lillepuhmastesse õue teises otsas.

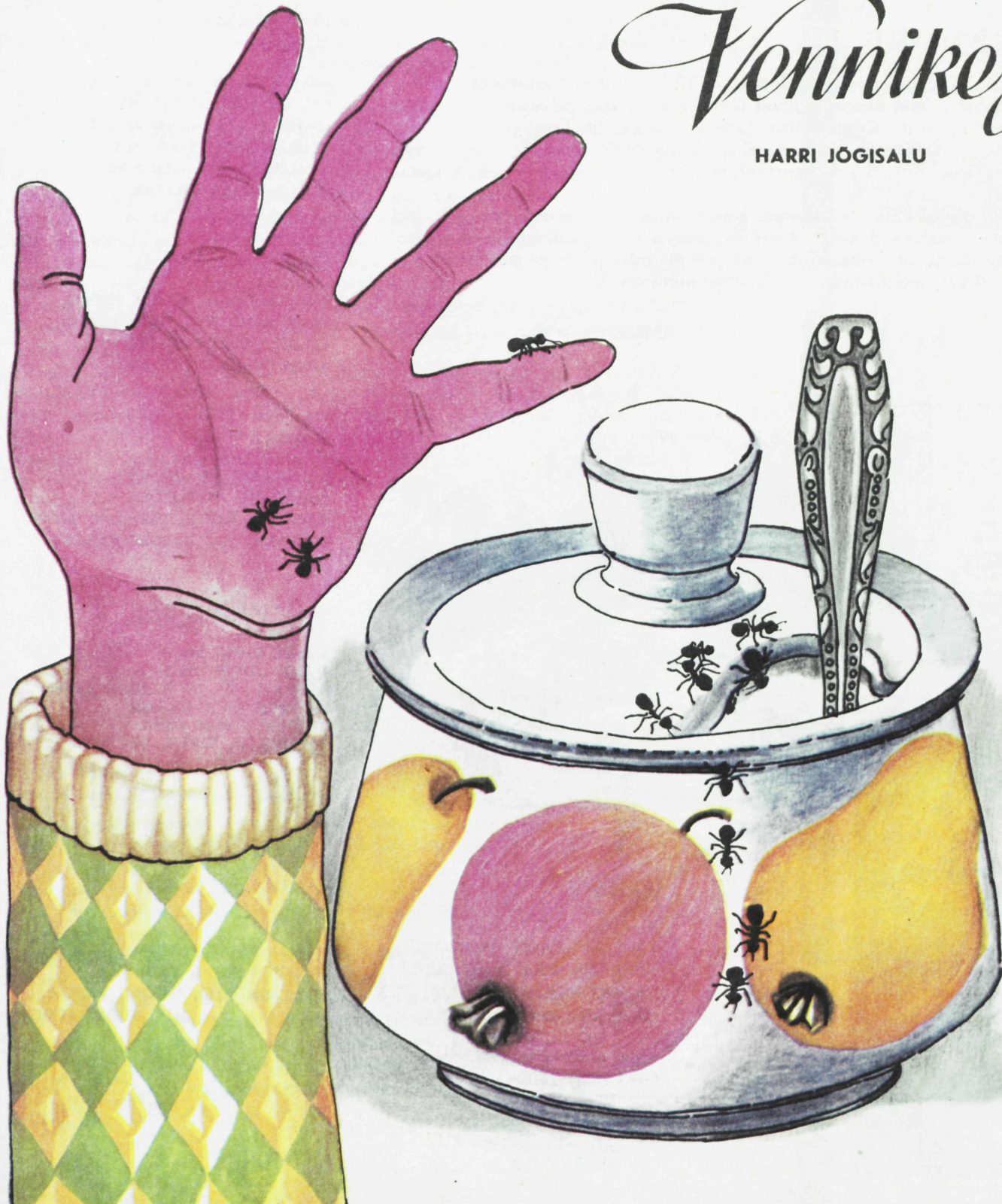
Õhtupoolikul püüdis vana siil ka teisele pojale «ayku pähe rääkida». Too aga ei võtnud ema juttu kuulda. Kui vana siil juba kümmekond korda oli poega kaasa meelitades üle õue käinud, sai tal süda täis. Poja veel kord üle nuusutanud, haaras ta sellel hammastega okkalisest turjast ja tassis aianurka lillepuhmaste. Sealt hakkas kostma valju piiksumist. Jäi mulje, nagu jagaks siilimamma oma laisale pojale ihunuhtlust.

Illustreerinud ENE PIKK

Vennike ja sipelgad

HARRI JÖGISALU

Sipelgad ronisid suhkrutoosi. Maiustasid seal või võtsid magusatera lõugade vahele ja sibasid sellega pörandaprakku. Vennike vaatas, kuidas sipelgad tulid seina äärest pörandalaudade vahelt ja ruttu-ruttu jooksid tapeeti mööda üles. Vennike ei kartnud sipelgaid, ta laskis neid isegi peo peal joosta, et lähedalt vaadata. Sipelgad olid pisikesed nagu puru, aga liigutasid tundlaid ja koivakesi ning jõudu oli neil palju: tõstsid suhkrutera kõrgele ja jooksid sellega küll üles-, küll allapidi seina.

Emale niisugune asi ei meeldinud. Emal ütles, et sipelgad käivad suhkrutoosis vargil, ja ta ei tea, mis nende tüütute putukatega ette võtta. Vennikesel hakkas süda valutama: «Kui laps võtab suhkrut, kas siis on ka vargus?» küsis ta. «Kui laps natuke võtab, mis vargus see siis,» imestas ema.

«Kui lusikatäie võtab?» ei jäänud Vennike rahule. Vennike vahel pistis luba küsimata lusikatäie suhkrut suhu.

«Mine oma jutuga! Ju suhkur söömise jaoks ongi!» naeris ema.

Vennike arutas: imelik küll! Suur laps võtab lusikatäie, ei ole vargus, pisike sipelgas viib terakese pessa, kohe on varas. Aga Vennike ei ütelnud midagi — vanemad inimesed ei sallinud, kui laps vastu vaidleb. Tuli midagi teha, et sipelgad ei tuleks enam vargile.

Vennike tõi liivakastist pisikesest koogivormi, võttis lusikaga suhkrut, aga ei pistnud endale suhu, vaid pani vormi sisse — ja suhkrutoos oligi valmis. Vennike asetas selle siis köögi-kapi jala taha, sipelgate teele.

Sipelgatel oli jalavaeva vähem ja suhkrut ei pidanud nad enam näppama.

UNENÄGU

Pilvedel sõiduks müüdi pileteid — 10 kopikat 100 kilomeetrit sõitu. Koolist sõitsin ekspresspilvel linna ja sealt sain pilvega, mis peatus Maidlas, koju. Kooli sõitsin jälle Pärnu kaudu. Ühel päeval teatas konduktor, et pilved lähevad nüüd kapitaalremonti ja me peame kasutama teisi sõiduvahendeid. Nutsime kurvastusest ja maale sadas pisaravihma.

Tõusin üles ema kurjustamise peale: «Kui sa kohe ei tõuse, siis jääd bussist maha.» Bussi oodates vaatasin pilvi ja meel läks nii kurvaks. Hea seegi, et unes võib laps pilvel sõita ja tema pisaratest, kui need kapsaid kastavad, on suurtel inimestel kasu.

HELEN VASSILJEVA,
Juuru Keskkooli IIIa klassi õpilane

Ülal:
«Kooliteel» —
joonistanud
EVELI KORRE
Pärnu Pioneeri-
majast.

Paremal:
«Meie
Kohtla-Järve» —
joonistanud
OLEV MAE
Kohtla-Järve
8. 8-klassilisest
Koolist.

KELL

AINA KÄIB JA KÄIB JA KÄIB,
TAL ON KIIRE, MULLE NÄIB.
ÕHTUL TEATAB KOHE MULLE,
ET MA LÄHEKS MAGAMA.
HOMMIKUL SIIS HELINAGA
ÜLES MIND TA ÄRATAB.

TOOL

KUI MA VAJUN KÜÜRU TOOLIL,
TOOL MIND VAIKSELT ÕPETAB:
«ALATI, NII KODUS, KOOLIS,
TULEB SIRGELT ISTUDA.»

LAMP

LAUALAMP, MU ABIMEES
LUGEMISEL, KOOLITÖÖS,
RÕÖMSAL MEELEL SIIS MIND AITAB,
VASAKULT KUI VALGUS PAISTAB.

PÄEVAREŽIIM

VAHEL ÕHTUL MA EI TAHA
VARA MINNA MAGAMA.
PÄEVAPLAAN SIIS HAKKAB KOHE
MOSSITADES PRAGAMA:
«ISE KIRJUTASID MIND,
TEE SIIS NII, KUIS KÄSIN SIND!»

HELAR OSILA,
Mäetaguse 8-kl. Kooli III klassi õpilane

TORE TUND

Meil on tore inglise keele tund. Õpetaja tuleb alati klassi suure mänguasjadekotiga. Seal sees on oravad, nukuserviis, riidest Sipsik ja palju pilte. Piltidest on kõige ilusam see, millel näeme valget kübarat. Tal on roosade õitega pärg peal. Õpetaja kutsub mind: «Tule, Malle, siia ja võta üks pilt.» Saan valge teki ja valge padjaga pruuni voodi. Püüan selgelt öelda «a bed». Veel saan trammi, nuku, plastmassist kala... Ma nii igatsen kübaraga pilti, kuid see pole siiani veel mulle tulnud. Loodan, et varsti mul siiski veab.

MALLE KUUSIK,
Miina Härma nim. Tartu 2. Keskkooli IIb klassi õpilane

SÜGIS

VAATAN AKNAST LEHESADU,
TUUL KÄIB IKKA OMA RADU.
VALJULT HÜÜAB: UU-UHUU,
SÜGIS MEIL ON TULNUD JU.

SEENI METSAS KORJAN MA,
PURAVIKKE LEIAN KA.
ÕDE KÄRBSESEENI TAHAB,
AGA NEED ON HOOPIS PAHAD.

VIHMA SAJAB RABINAL,
JOOKSEN TUPPA VADINAL.
TOAS ON OLLA HOOPIS PAREM,
MÄNGIDA SEAL MEIL NÕUD TARGEM.

KAJA AALISTE,
Tõrva 8-kl. Kooli
IV klassi õpilane

Kõrgushüppe maailmarekord on 2 meetrit ja 34 sentimeetrit. Kujutaksime seda kõrgust ette nii: kui elad uues majas, on toa kõrgus põrandast laeni kaks ja pool meetrit. Tähendab, hüppelatt peaks niisuguse kõrguse ületamisel olema peaaegu et lae all.

Teivashüppe maailmarekord on 5 meetrit ja 71 sentimeetrit. Kooli võimla lagi on põrandast kuue meetri kõrgusel. Ja ikkagi on inimene kehv hüppaja. Pingviin hüppaks kõrgushüppajast kõrgemale. Delfiin, kui ta hooga veest välja viskuks, tõuseks kõrgemalegi kui 6 meetrit.

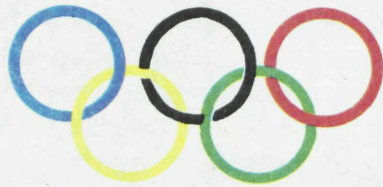
Kaugushüppega on lood pisut teisiti. Sportlane suudaks loomadega päris edukalt võistelda. Ta hüppaks kaugemale jänesest või põdrast ja edestaks ehk ka kangurut. Selle võistluse võidaks tõenäoliselt antiloop. Tema pikim hüpe oleks kaksteist meetrit. Seda pikkust võrdleme bussiga. Kollane lõõtsaga «Ikarus» on vaid pisut lühem, üksteist meetrit.

Kolmikhüpe on jälle isevärki hüpe: kiire hoojooks ja siis kolm pikka sammu. Et maailmarekord on ligi kaheksateist meetrit (17 m 89 sm), oleks iga samm justkui kuue meetri pikkune.

Kõrgus-, kaugus-, teivas- ja kolmikhüpe kuuluvad kergejõustikuvõistluste kavva ka olümpiamängudel. Kõrgus- ja teivashüppajad saavad lati ületamiseks kolm katset. Kellel need ebaõnnestuvad, on võistlus seks korraks lõppenud.

Kaugus- ja kolmikhüppajad hüppavad võistlustel tavaliselt kuus korda. Kolme esimese hüppega selgub kaheksa paremat. Nemad hüppavad siis veel kolm korda.

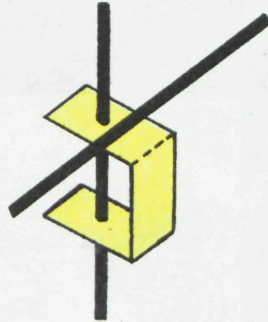
JAAN PIIR

Lõika kõrgushüppaja välja ja kleebi selgapidi kokku.

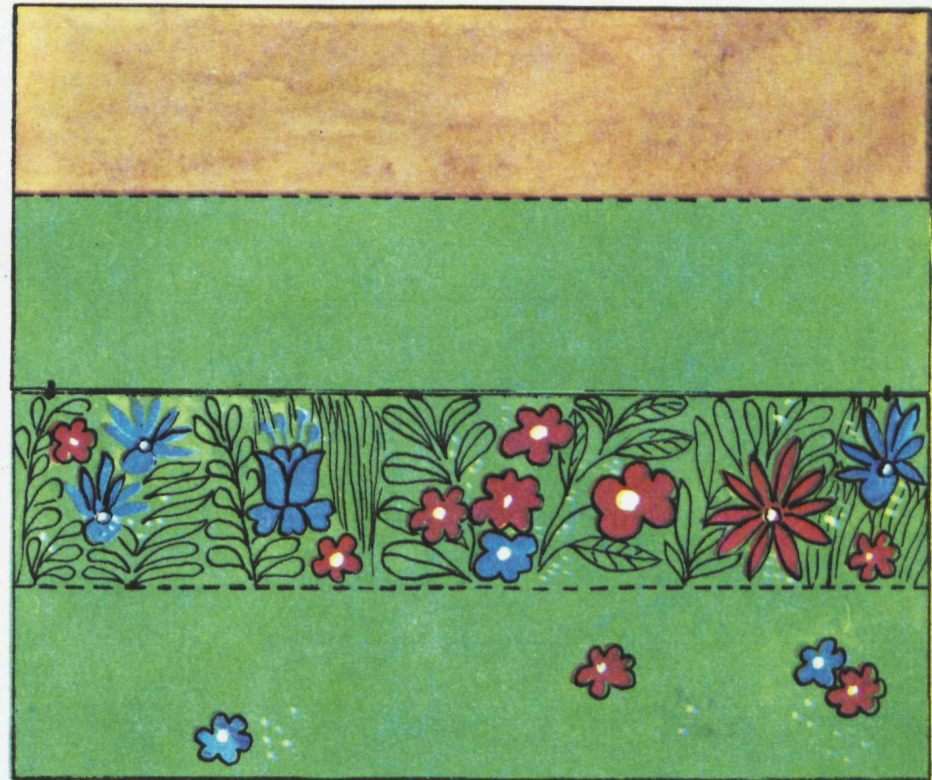
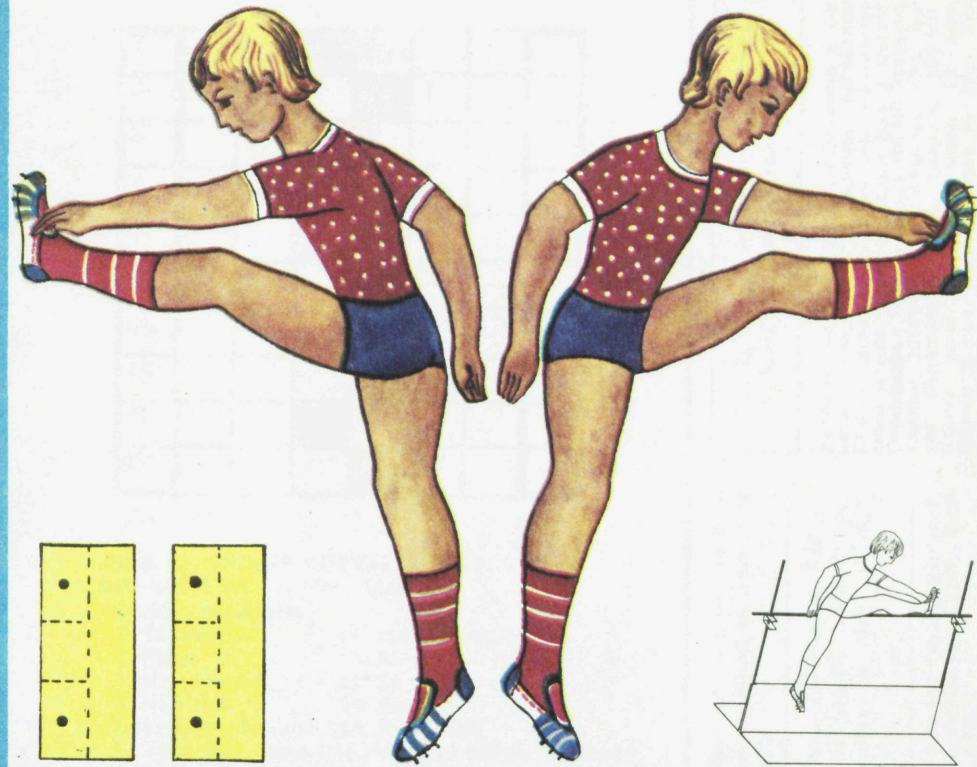
Seejärel lõika alus tervikuna välja, murra see algul pooleks ja mööda punktiiri veel kord pooleks. Üks pool alusest jääb ühele, teine teisele poole, (vaata joonist).

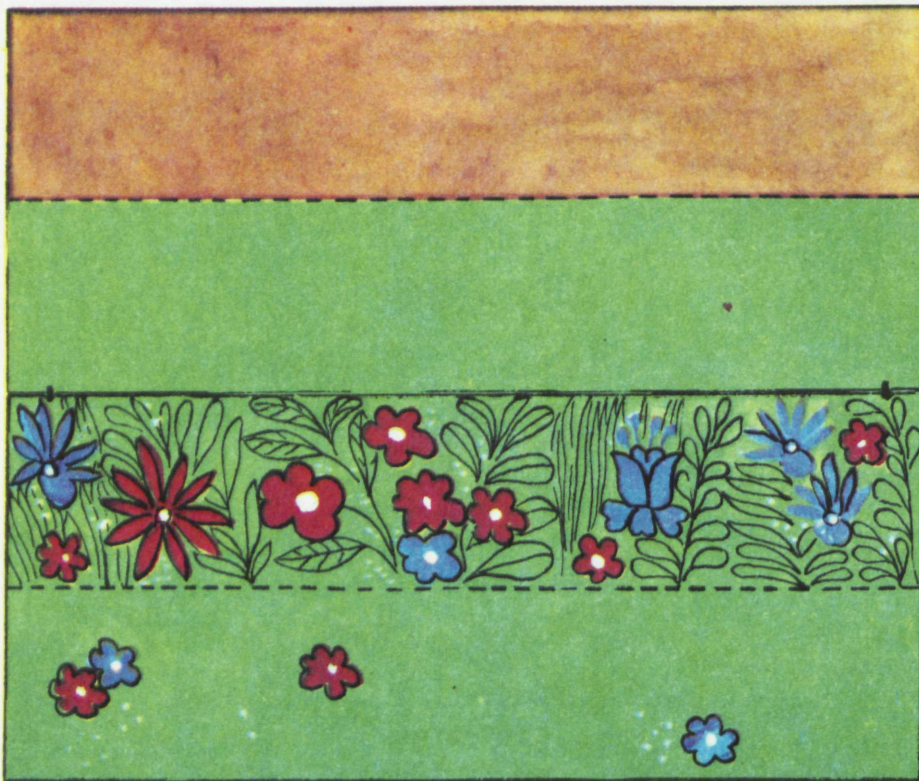
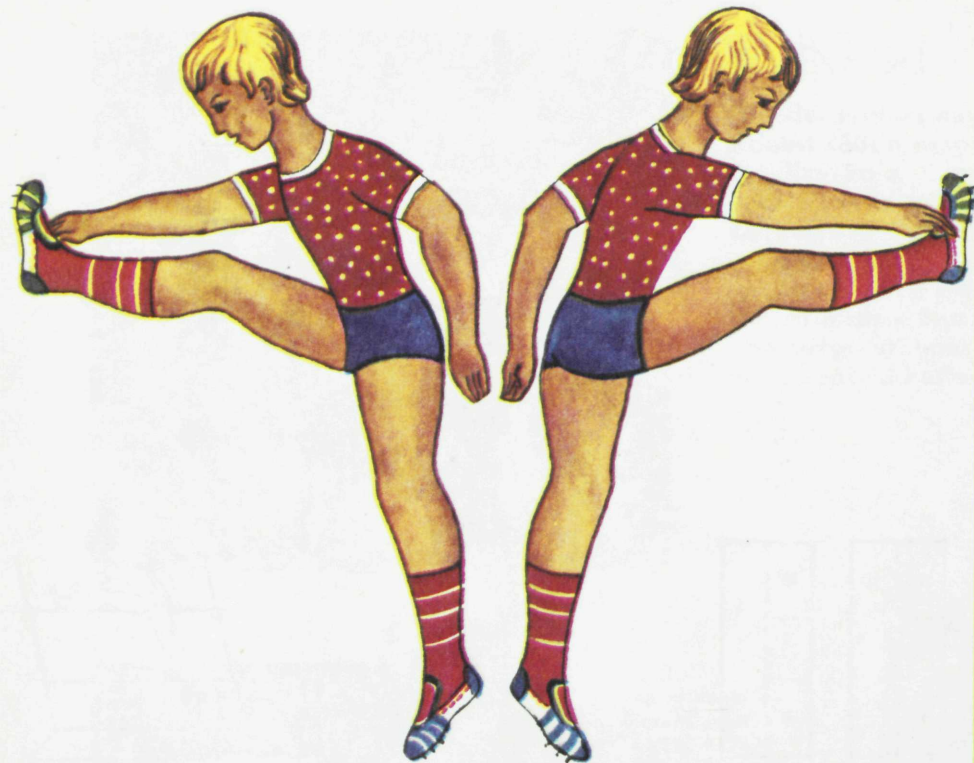
Kõrgushüppepostideks võta peenike traat. Torka see alusel punktiga märgitud kohast läbi ja liimi alus kokku. Lati kinnituseks on kollased klambrid. Lõika need välja, murra punktiiri mööda pooleks ja edasi voldi, nagu näidatud joonisel. Klambrid torka kõrgushüppepostidest läbi. Latiks võta traat või paksem papiriba. Nüüd võidki hakata kõrgushüpet treenima.

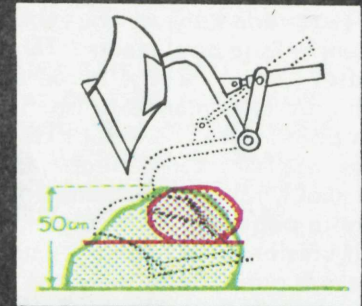
Joonistanud KILLU REMMELGAS

SEDA SINIST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KÄSITÖÖLEHT

EESTI ADER

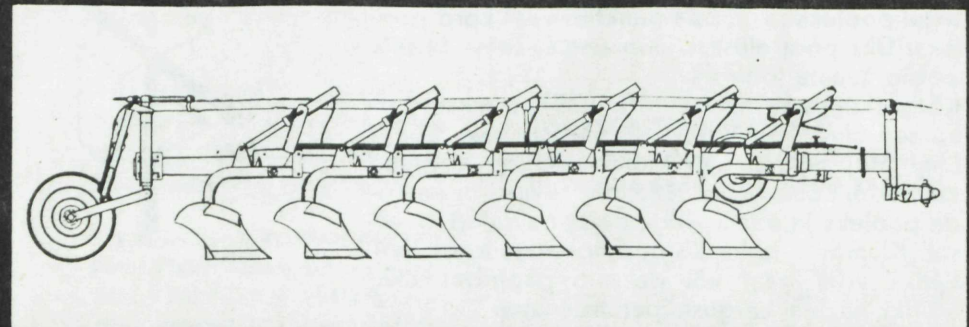
Kohe pärast viljalõikust hakatakse kündma. Ader pöörab põllukamara ümber, matab kõrred ja juured mulla alla. Ka põlluramm ehk väetis satub nii sügavale mulda.

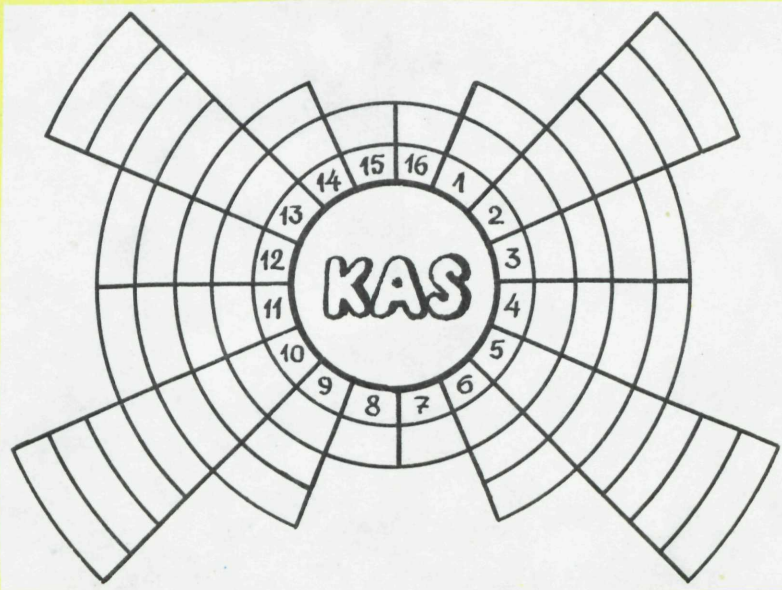
Vanasti küniti hobustega. Kaks hobust vedasid atra, millel üks hõlm. Korraga aeti üks vagu. Nüüd näeb meie põldudel sageli suurte kummiratastega traktoreid. Need on väga võimsad ja kiired kündjad. Aga alguses oli nendega ka häda: kui atra kiiremini vedada, ei pööra see mulda ümber nii, nagu vaja. Kuna uuel traktoril on jõudu eelmisest enam, saaks ta ju ka vagusid korraga rohkem künda. Tähendab: vaja on uut atra. Eesti põllumees tegigi niisuguse adra. See oli kümmekond aastat tagasi.

Eestimaa põllud on kivised. Kuigi igal kevadel korjatakse põldudele kive, jääb neid sinna veel. Sähk pöörab mullakihi ümber ja jälle ilmuvad uued. Adra jaoks on kõige ohtlikumad mulla all peidus olevad suured kivid. Kui üks selline adra ette satub, tõmbab traktor adra katki. Eesti adraga aga seda ei juhtu. Eesti adra hõlm kerkib siis üles, lohiseb üle kivi ja pistab nina jälle kiiresti mulla sisse.

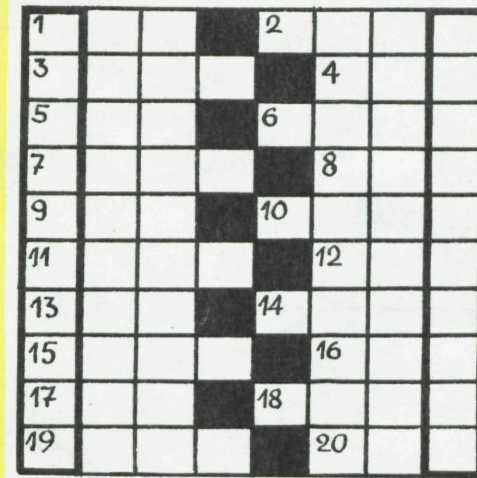
Taoline ader künnab põldu juba seitsmendat aastat ning seda peetakse üheks paremaks kogu maailmas.

JOHANNES PIRITA

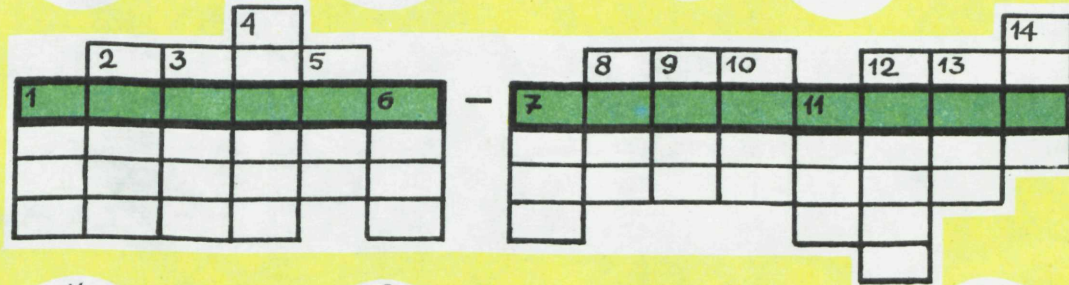
1. Vähe, napp.
2. Rohftaim.
3. Kassapidaja.
4. Talverõivas.
5. Klaasmajake taimede kasvatamiseks.
6. Puu.
7. Tugev pakend.
8. Tulu.
9. ... meri, NSV Liidu suurim järv.
10. Rütmipill.
11. Keedunõu.
12. Filmi ümbris fotoaparaadis.
13. Ukraina rahvatants.
14. Soust.
15. Koduloom.
16. Puu.

OIGE LAHENDUSE KORRAL SAAD PÜSTRIDAS KAHE RÄNDLINNU NIME.

Vasakult paremale:

1. Taevakeha.	11. Mure, piin.
2. Palav.	12. Külmunud vesi.
3. Ümmargune.	13. Sõudevahend.
4. Näo osa.	14. Ilmakaar.
5. Ei [vene keeles]	15. Kehahoid.
6. Väga hea hinne.	16. Vastand sõnale «ülevalt».
7. Varn.	17. Ergas.
8. Panipaik.	18. Kodulind.
9. Tera.	19. Vastand sõnale «väike».
10. Vanaisa.	20. Vastand sõnale «taga».

KIRJUTA LOOMADE NIMED RUUTUDESSE, SAAD TEADA KÕIGE PISEMA LOOMA, KES KAALUB 2 GRAMMI JA ON 4 SM PIKK.

Joonistanud ASTA KRISTIANSON

VASTUSED KIRJUTA ÜLALT ALLA. OIGE LAHENDUSE KORRAL SAAD ROHELISTES RUUTUDES TEGELASE TELEVISIOONI LASTESAADETES.

1. Heinatööriist.	5. Lauamäng.
2. Vee-elanik.	6. Nobe, usin.
3. Ruum koolis.	7. Ülikoolilinn.
4. Vastand sõnale «valge».	8. Aastaaeg.
	9. Kuu.

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 8 — 1979. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardi, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja E. Pikk 681-400, toimetaja S. Järv 681-538, toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär H. Väli 681-400.

Laduda antud 6. VII 1979. Trükkida antud 17. VIII 1979. Trükiarv 72 000. Ofsetpaber nr. 1, 60x90 8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,84. MB-08016. Tellimise nr. 2257. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esil- ja tagakaanel HEIDUR LARETEI joonistus «Koolitee — roheline tee».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография. Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101, Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ № 2257. Тираж 72 000.

1. september

1. september – see imelik päev!
Võib-olla minule ainult nii näib.
Virgale lapsele rõõmu ta teeb,
laisale lapsele koormaks on see.

Virgad lapsed kõik kooli siis läevad,
vihmast ja päikesest rõõmu nad näevad.
Laisk aga laiskleb ja viriseb, vingub,
vihmavett kaela tal kooliteel tilgub.

Virk kooliteel kõiki aitab,
kassil ja koeral ta peakest paitab.
Laisal aga aega ei leidu,
loomad poevad tema eest peitu.

GUIDO PÄRNAKU,
Misso 8-kl. Kooli
IV klassi õpilane

